

Valsts vides dienests

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67084200, e-pasts: ap@vvd.gov.lv, www.vvd.gov.lv

Rīga,

2024. gada 20. septembris

Paredzētās darbības ietekmes sākotnējais izvērtējums Nr. AP24SI0322

Ietekmes sākotnējā izvērtējuma mērķis ir noteikt, vai pieteiktā paredzētā darbība atsevišķi vai kopā ar citām darbībām varētu būtiski ietekmēt vidi. Ietekmes sākotnējā izvērtējuma uzdevums nav precīzi dokumentēt ietekmju apjomu un definēt projekta īstenošanas nosacījumus. Detalizēts ietekmju apjoma un būtiskuma izvērtējums ir veicams ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros atbilstoši likumā „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” un tam pakārtotajos normatīvajos aktos noteiktajai kārtībai gadījumā, ja sākotnējā izvērtējuma rezultātā tiek secināts, ka pieteiktās paredzētās darbības īstenošanas rezultātā ir iespējama būtiska ietekme uz vidi.

1. Paredzētās darbības ierosinātājs (t.sk., reģistrācijas numurs un adrese):

Mirdzas Ķirses pilnvarotā persona Jānis Ķirsis (turpmāk – Iesniedzējs), personas kods: 100968-10103, adrese: “Birzgaļi”, Straupes pagasts, Cēsu novads, LV-4035.

2. Paredzētās darbības nosaukums:

Derīgo izrakteņu ieguve smilts-grants un smilts atradnē “Birzgaļi” (turpmāk – Atradne).

3. Paredzētās darbības norises vieta:

Nekustamais īpašums “Birzgaļi” ar kadastra numuru 42820070053, zemes vienība ar kadastra apzīmējumu 42820070053, Straupes pagasts, Cēsu novads.

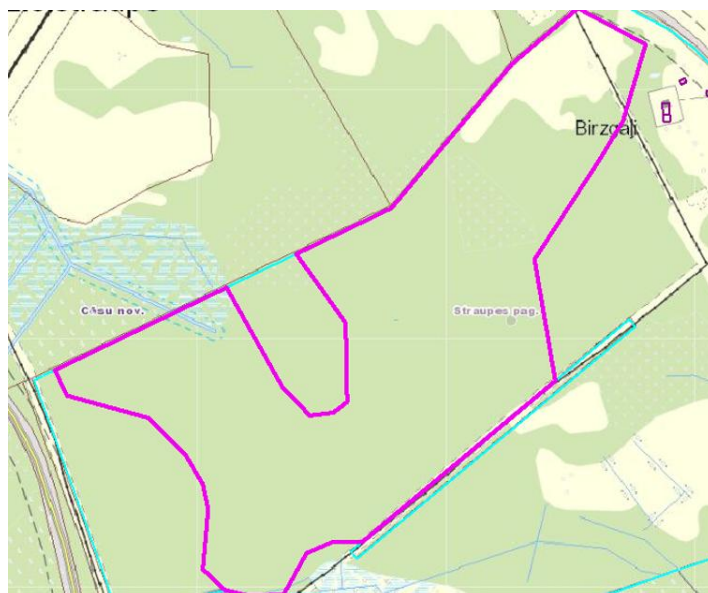
4. Informācija par paredzēto darbību, iespējamām paredzētās darbības vietām un izmantojamo tehnoloģiju veidiem:

Valsts vides dienests (turpmāk – Dienests) 05.08.2024. (ar 11.09.2024. papildinformāciju) reģistrēja Iesniedzēja iesniegumu ietekmes sākotnējā izvērtējuma veikšanai (turpmāk – iesniegums) derīgo izrakteņu ieguvei Atradnē (turpmāk – paredzētā darbība), kas atrodas nekustamajā īpašumā “Birzgaļi” (kadastra Nr. 42820070053), zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu 42820070053, Straupes pagastā, Cēsu novadā (turpmāk – Norises vieta). Derīgo izrakteņu ieguvi paredzēts veikt 23,379 ha platībā (skat. 1.att.) virs un zem pazemes ūdens līmeņa bez mākslīgas ūdens līmeņa pazemināšanas.

Atradnē ir akceptēti N kategorijas krājumi (skat. 1. tabulu).

1. tabula

Derīgo izrakteņu veids	Krājumu sadalījums pa kategorijām			
	kopējais daudzums (tūkst.m ³)		to skaitā zem pazemes ūdens līmeņa (tūkst.m ³)	
	A	N	A	N
Smilts-grants	-	373,41	-	119,11
Smilts	-	1352,69	-	574,84

1. attēls. Paredzētās darbības vietas izvietojuma plāns.

Atbilstoši LVGMC Derīgo izrakteņu krājumu akceptēšanas komisijas 15.05.5023. sēdes protokolam Nr. 41 Atradnē ir akceptēti N kategorijas smilts-grants un smilts krājumi 25,667 ha platībā. Savukārt iesniegums ir iesniegts derīgo izrakteņu iegūšanai mazākā platībā, proti, 23,379 ha, līdz ar to Dienests sākotnējā izvērtējuma procesa ietvaros vērtē paredzēto darbību 23,379 ha platībā.

Saskaņā ar Valsts zemes dienesta Kadastra informācijas sistēmas datiem¹ derīgo izrakteņu ieguve paredzēta viena īpašuma robežās, kas pieder fiziskai personai, kas 18.02.2020. ir pilnvarojusi (ģenerālpilnvaras reģistra Nr. 875, beztermiņa) Iesniedzēju pārstāvēt viņu attiecībā ar fiziskām un juridiskām personām, lai pārvaldītu, apsaimniekotu un atsavinātu jebkādā ar likumu atļautā veidā ar noteikumiem un pārdošanas gadījumā ar pirkuma maksu pēc saviem ieskatiem kopumā vai pa daļām viņai piederošajos nekustamajos īpašumos, t.sk. Norises vietā.

Zemes vienības lietošanas mērķis ir lauksaimniecība ar kopējo platību 61,9 ha, no kuriem 22,5 ha ir lauksaimniecībā izmantojamā zeme, 36,9 ha mežs, 0,9 ha krūmāji, 0,23 ha purvs, 0,3 ha ūdens objektu zeme, 0,2 ha zeme zem ēkām, 0,6 ha zeme zem ceļiem un 0,2 ha pārējās zemes.

Plānotās darbības ietvaros ir nepieciešams veikt meža zemes atmežošanu. Pēc derīgo izrakteņu ieguves projekta saskaņošanas, tiks veikta meža zemes atmežošana 17 – 18 ha platībā.

Pirms derīgo izrakteņu ieguves uzsākšanas segkārtā (augšne, un mālsmilts) tiks nostumta krautnēs un glabāta uz vietas zemes īpašumā atradnes rekultivācijai. Derīgo materiālu paredzēts iegūt un realizēt gan dabīgā gan apstrādātā veidā, atkarībā no pieprasījuma.

Derīgo izrakteņu ieguvei plānots veikt atklātā karjerā, ar ekskavācijas metodi ar dīzeļdzinēja ekskavatoru, frontālo iekrāvēju un materiāls tiks transportēts no atradnes ar kravas automašīnām.

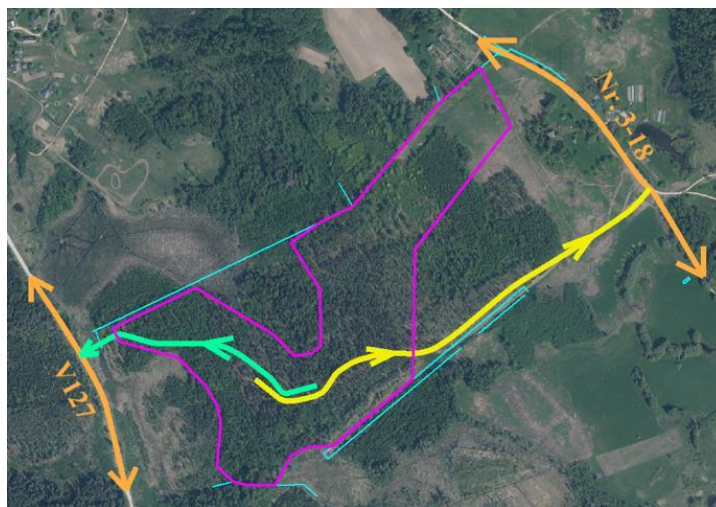
Atradnes teritorijā paredzēts veikt materiāla drupināšanu, šķirošanu un gatavo maisījumu ražošanu ar vienu vai divām minerālmateriālu apstrādes iekārtām. Tiek projektēts, ka derīgo materiālu apstrāde notiek ieguves laukuma iekšienē – atradnes “Birzgaļi” karjerā, ierakumā, kas atrodas zemāk par apkārtējās teritorijas zemes līmeni.

Atbilstoši iesniegumam pastāv divi derīgo izrakteņu izvešanas varianti (skat. 2. att.):
V1. - Derīgie izrakteņi no zemes vienības, kur atrodas atradne “Birzgaļi”, tiek izvesti uzreiz uz valsts vietējo autoceļu V127, kur ir jau esošs meža ceļa pieslēgums.

¹ <https://www.kadastrs.lv/#result> (dati skatīti 19.08.2024.)

V2. - Derīgie izrakteņi no zemes vienības, kur atrodas atradne “Birzgaļi”, tiek izvesti ZA virzienā pa privāto ceļu, kas šķērso zemes vienību un tās ZA malā pievienojas pašvaldības autoceļam Nr. 3-18.

Šobrīd kā galvenais un īstenojamais variants ir izvēlēts V1, kas paredz izvešanu uz valsts vietējo autoceļu V127.

2. attēls. Transporta shēma.

Ieguve plānota 25 gadus (ieguves limita derīguma termiņa laiku), atkarībā no pieprasījuma pēc derīgajiem izrakteņiem – ja pieprasījums būs liels, tad ieguve un līdz ar to arī ieguves vietas rekultivācija tiks pabeigta ātrāk – 10-15 gadu laikā. Daļa no teritorijas rekultivācijas tiks veikta paralēli ieguvei. Ieguvei ir sezonāls raksturs – tā plānota pavasarī, vasarā, rudenī, visas nedēļas garumā, tikai darba dienās, darba laikā. Atkarībā no laikapstākļiem, ieguve var notikt arī ziemā. Pārtraukumi var būt izteikti nelabvēlīgu laikapstākļu gadījumos, stipra sala laikā vai laikos, kad samazināts pieprasījums. Smilts-grants un smilts materiālus plānots iegūt no 10-100 tūkst. m³ gadā, atkarībā no pieprasījuma.

Ūdensapgāde nav nepieciešama un netiek paredzēta. Tehniskais ūdens nepieciešamības gadījumā tiek ņemts no derīgo izrakteņu ieguves vietas – vietas, kur izstrādāts apūdeņotais derīgā materiāla slānis.

Sadzīves notekūdeņi radīsies līdz 10 m³ gadā (orientējoši). Sākotnēji plānot izmantot slēgtā tipa pārvietojamās tualetes, par tualesu apkalpošanu tiks noslēgts līgums ar attiecīgu uzņēmumu.

Ieguves procesā radušos sadzīves vai citus atkritumus tiek plānots nodot apsaimniekošanai uzņēmumam, kam ir attiecīgā atkritumu veida apsaimniekošanas atļauja un kurš spēj nodrošināt atkritumu apsaimniekošanu atbilstoši katras atkritumu klases apsaimniekošanas nosacījumiem. Netiks pieļauta teritorijas piesārņošana ar atkritumiem.

Par plānotajiem pasākumiem, kas paredzēti, lai nepieļautu vai novērstu apstākļus, kuri varētu radīt būtisku nelabvēlīgu ietekmi uz vidi, Iesniedzēja iesniegumā norāda:

- Atradnes izstrādes un rekultivācijas gaitā ļoti stingri tiks ievērotas vides aizsardzības prasības, un pēc iespējas mazināta nelabvēlīgā ietekme uz vidi. Ieguves projektā tiks paredzēti risinājumi, lai novērstu būtisku nelabvēlīgu ietekmi uz vidi;
- tiks ievēroti valsts institūciju tehniskie noteikumi, zemes dzīļu izmantošanas noteikumi, kā arī ieguves Licences nosacījumi;
- netiks pieļauta izgāztuvju veidošana;
- degvielas uzpilde notiks speciāli ierīkotā vietā ar absorbējošiem paklājiem. Degvielas un smērvielu uzglabāšana karjerā nav paredzēta. Mehānismu uzpildīšanas gadījumā tiks nodrošināta naftas produktu nenonākšana vidē – izmantojot speciāli absorbējošu paklājus, kā arī modernu uzpildes tehnoloģiju. Ieguvējam jāievēro 16.05.2006. MK noteikumi nr. 400 „Noteikumi par vides kvalitātes normatīviem degvielas uzpildes stacijām, naftas bāzēm un pārvietojamām cisternām”;

- augu zeme tiks sakrauta atsevišķi un saglabāta rekultivācijas veikšanai;
- Jāveic piebraucamo ceļu planēšana un laistīšana ilgstošos sausuma periodos. Ja nepieciešams, jāvienojas ar koplietošanas ceļu pārvaldniekiem par ceļu uzturēšanu. Jānodrošina servitūtu ceļu caurbraucamība, kā arī jānodrošina drošas atkāpes no servitūta ceļiem – nav pieļaujamas stāvas nogāzes ceļu tiešā tuvumā. Ja tomēr šādas vietas rodas, nekavējoties jāuzstāda žogs un brīdinājuma zīmes.

Plānotais rekultivācijas veids – zeme izmantošanai ūdenssaimniecībā un lauksaimniecībā vai mežsaimniecībā.

Izvērtējot iepriekš minēto, Valsts vides dienests secina, ka paredzētā darbība atbilst likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 3.² panta pirmās daļas 1) punktam un 2. pielikuma 2. punkta 1) apakšpunktam: derīgo izrakteņu ieguve 5 hektāru vai lielākā platībā, līdz ar to tai ir jāveic ietekmes sākotnējais izvērtējums.

5. Paredzētās darbības ietekmes uz vidi vērtēšanas nepieciešamības pamatojums (iespējamās ietekmes būtiskuma novērtējums):

Paredzētās darbības ietekmes sākotnējais izvērtējums veikts, pamatojoties uz likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 3.² panta pirmās daļas 1) punktu un 2. pielikuma 2. punkta 1) apakšpunktu, MK 13.01.2015. noteikumu Nr. 18 “Kārtība, kādā novērtē paredzētās darbības ietekmi uz vidi un akceptē paredzēto darbību” 13. punktu, kā arī Administratīvā procesa likuma 85. pantu. Novērtēšana veikta, balstoties uz Eiropas Savienības sākotnējā izvērtējuma vadlīnijās noteikto pieeju un kritērijiem, kas interpretē Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvu 2014/52/ES (ar ko groza Direktīvu 2011/92/ES par dažu sabiedrisku un privātu projektu ietekmes uz vidi novērtējumu).

Likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 8. panta pirmā daļa nosaka, ka piesakot darbību, ierosinātais norāda vismaz divus dažādus risinājumus attiecībā uz šīs darbības vietu vai izmantojamo tehnoloģiju veidiem. Ierosinātais nav iesniedzis paredzētās darbības divus iespējamus variantus, tādējādi Valsts vides dienests kā otro alternatīvo risinājumu pieņem variantu, ka paredzētā derīgo izrakteņu ieguve netiks īstenota.

Ietekmes sākotnējā izvērtējuma ietvaros tika identificētas potenciāli būtiski negatīvas ietekmes, kas ir saistītas ar likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 11. panta pirmās daļas 2) punktu: *paredzētās darbības un citu darbību savstarpējā un kopējā ietekme* un 3) punktu: *dabas resursu, jo īpaši zemes dziļu, augsnes, ūdens un bioloģiskās daudzveidības izmantošanu*, 5) punktu: *piesārņojums un traucējumi*, ņemot vērā trešās daļas 1) punktu: *ietekmes apjomu un telpisko izplatību (iespējamai ietekmei pakļautās teritorijas lielumu un pakļauto iedzīvotāju skaitu)*, un 6) punktu: *savstarpējo un kopējo ietekmi uz citām esošām vai apstiprinātām paredzētajām darbībām, kas ietekmē vienu un to pašu teritoriju*.

Derīgo izrakteņu ieguve pēc būtības būs saistīta ar ilgstošu neatjaunojamo zemes dziļu resursu ieguvī, kuru daudzums atradnes teritorijā neatgriezeniski samazināsies. Lai arī ietekme būs lokālā mēroga un smilts-grants un smilts krājumi Latvijā ir plaši izplatīti, turklāt iegūtais materiāls var tikt lietderīgi izmantots, piemēram, autoceļu būvniecībai un uzturēšanai, būvniecībā kā betona sastāvdaļa vai pamatu izbūvē un citiem mērķiem, tomēr paredzētās darbības vietā un reģionā kopumā derīgo izrakteņu krājumi neatgriezeniski tiks izsmelti.

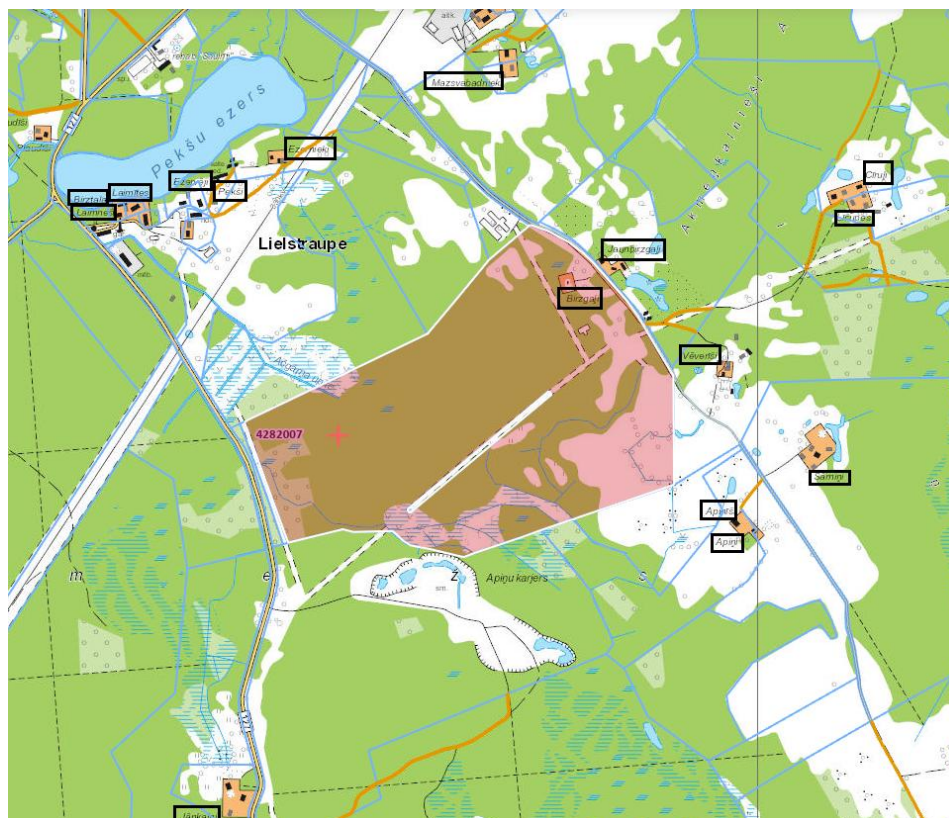
Atbilstoši spēkā esošā Pārgaujas novada Teritorijas plānojuma 2013.-2024.gadam grozījumi² (turpmāk – Teritorijas plānojums) kartei “Pārgaujas novada funkcionālā zonējuma karte” paredzētās darbības vietā ir noteikta Mežu teritorijas (M) un Lauksaimniecības teritorijas (L) funkcionālā zona. Atbilstoši Teritorijas plānojuma teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu (turpmāk – TIAN) 165., 403. un 429. apakšpunktam Mežu teritorijā (M) un Lauksaimniecības teritorijā (L) derīgo izrakteņu ieguve ir atļautā izmantošana. Plānojot jaunu derīgo izrakteņu ieguves karjeru, darbības veicējam jāizstrādā transporta kustības shēma,

² https://geolatvija.lv/geo/tapis?documents=open#document_13642 (dati skatīti 19.08.2024.)

novēršot iespējamo negatīvo ietekmi uz dzīvojamām un publiskām apbūves teritorijām un pārējo transporta kustību. Transporta shēma norādīta 2. attēlā.

Atradnei tuvākā apdzīvotā vieta ir Lielstraupes ciems ~ 0,5 km attālumā uz ZR no Atradnes, savukārt atradnei tuvākās viensētas ir “Birzgaļi”, “Jaunbirzgaļi”, “Mazsvabadnieki”, “Vēverīši”, “Lielsvabadnieki”, “Pekši” u.c. (skat. 3. att. un 2. tabulu).

Vērtējot potenciālās ietekmes, ko varētu radīt derīgo izrakteņu ieguve tuvējo māju iedzīvotāji izjutīs traucējumus, ko radīs putekļi un pastiprināts troksnis no atradnes teritorijas, gan no palielinātas transporta kustības, gan no veiktās ieguves un materiālu apstrādes (sijāšanas un drupināšanas), tā kā teknikai un transportam (it sevišķi braucot atpakaļgaitā) ir raksturīgs troksnis un vibrācijas pēc būtības.

3. attēls. Atradnei tuvākās viensētas/apdzīvotas vietas

2. tabula

Viensētu/apdzīvotu vietu attālums attiecībā pret atradni “Birzgaļi”

Nr. p.k.	Māju nosaukums / kadastra apzīmējums	Aptuvenais attālums attiecībā pret atradni “Birzgaļi”	Virziens no atradnes	Būtiska informācija par atrašanos
1.	“Birzgaļi” 42820070053001	65 m	R	Neliels apaugums
2.	“Jaunbirzgaļi” 42820070052003	130 m	A	Atrodas otrpus pašvaldības ceļam, neliels apaugums
3.	“Mazsvabadnieki” 42820070040001	460 m	Z	Atrodas otrpus pašvaldības ceļam
4.	“Vēverīši” 42820070009001	510 m	A	Atrodas otrpus pašvaldības ceļam, neliels apaugums
5.	“Lielsvabadnieki” 42820070023001	560 m	Z	Atrodas otrpus pašvaldības ceļam
6.	“Pekši” 42820070114001	580 m	ZR	-
7.	“Laimneši” 42820070146001	590 m	ZR	Rets apaugums

8.	“Ezervēji” 42820070079001 (veikals)	590 m	ZR	-
9.	“Vecsvabadnieki” 42820070018003	600 m	Z	Atrodas otrpus pašvaldības ceļam
10.	“Apinīši” 42820070057001	625 m	DA	Rets apaugums
11.	“Ezernieki” 42820070046001	630 m	ZR	Neliels apaugums
12.	“Laimītes” 42820070115001	640 m	ZR	Rets apaugums
13.	“Birztaļas” 42820070116001	640 m	ZR	Rets apaugums
14.	“Apiņi” 42820070058001	700 m	DA	Rets apaugums
15.	“Jāņkalni” 42820070016001	760 m	DR	Atrodas otrpus pašvaldības ceļam
16.	“Sārniņi” 42820070019001	775 m	A	Atrodas otrpus pašvaldības ceļam, neliels apaugums
17.	“Cīruļi” 42820070044001	790 m	ZA	Atrodas otrpus pašvaldības ceļam, neliels apaugums
18.	“Līčupes” 42820070045001	800 m	ZA	Atrodas otrpus pašvaldības ceļam, neliels apaugums

Pirmreizējā administratīvā procesa ietvaros Dienestā tika saņemta Cēsu novada pašvaldības 04.03.2024. vēstule Nr. 6.2-10/2024/916, kurā lūdz Dienestu Iesniedzējam veikt detalizētu hidroloģisko izpēti un analīzi, izvērtēt trokšņa summāro ietekmi uz blakus esošajām dzīvojamajām mājām no abām atradnēm, kas darbosies vienlaicīgi, kā arī no transporta plūsmas resursus pārveidojot, kā arī iekļaut atradnes “Birzgaļi” nosacījumos prasību darbības ierosinātajam organizēt sabiedrisko apspriešanu.

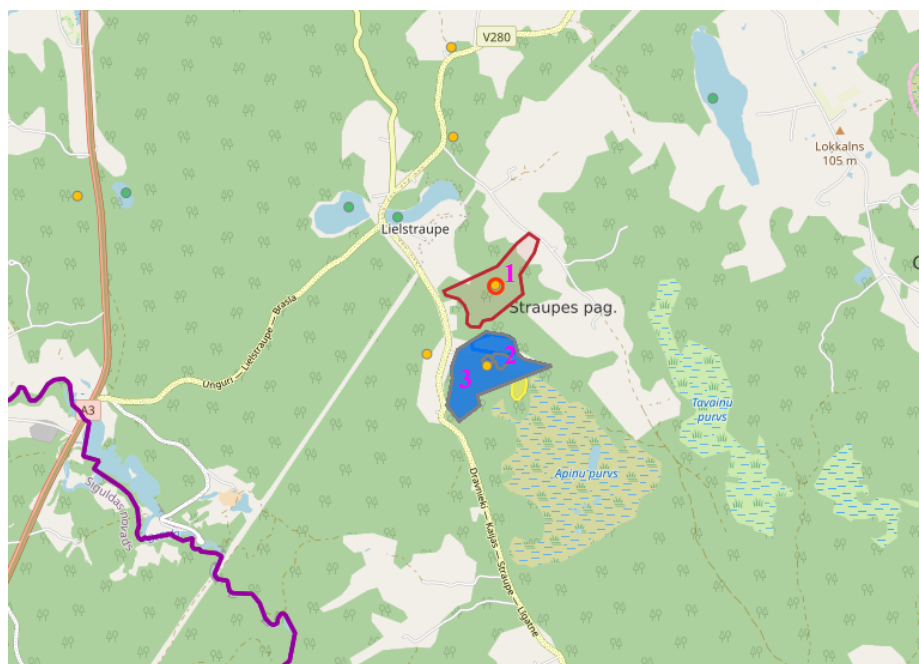
Iesniedzējs ir iesniedzis trokšņa izvērtējumu un hidrologa atzinumu, un to izvērtējums sniegts tālāk šajā ietekmes sākotnējā izvērtējumā. Savukārt attiecībā uz sabiedrisko apspriešanu Dienests norāda, ka MK 13.01.2015. noteikumos Nr. 18 “Kārtība, kādā novērtē paredzētās darbības ietekmi uz vidi un akceptē paredzēto darbību” nav atrunāta kārtība, kādā būtu veicama publiskā apspriešana ietekmes sākotnējā izvērtējuma ietvaros, tādēļ Dienests uzskata, ka pirms bieži sastopamās derīgo izrakteņu ieguves atļaujas saņemšanas būtu jārīko Cēsu novada pašvaldības pieprasītā sabiedriska apspriešana.

Pirmreizējā administratīvā procesa ietvaros Dienestā tika saņemts (04.03.2024. un 05.03.2024.) arī apkārtējo iedzīvotāju viedoklis par paredzēto darbību, kur izteikti iebildumi pret derīgo izrakteņu ieguvi Atradnē, pamatojoties uz šādiem apsvērumiem:

- [1] Ieguves vietai pieguļošās zemes atrodas dabas lieguma zonā, līdz ar to plānotā saimnieciskā darbība, radot trokšņus un putekļus, var nopietni apdraudēt aizsargājamās biotopus, augus, putnus un dzīvniekus;
- [2] Tam pierādījums ir arī fakts, ka mūsu īpašumos, kas atrodas blakus “Birzgaļiem”, ir aizliegta jebkāda darbība, pat nokaltuša vai bojāta koka nociršana;
- [3] Pēdējo gadu aktīvās darbības grants un smilts ieguves vietā “Apiņi” radījušas strauju ūdens līmeņa samazināšanos ūdenstilpnēs, tostarp akās. Līdz ar to neattaisnotam riskam pakļautas arī īpaši aizsargājamās Sārniņu un Apiņu purva teritorijas;
- [4] Troksnis visas dienas garumā, darbības rezultātā radītie putekļi un smagā transporta intensīvā pārvietošanās būtiski pasliktinās gan apkārtesošo īpašumu īpašnieku dzīves kvalitāti, gan arī pamatīgi bojās ceļus.

Ņemot vērā minēto, ietekmes sākotnējā izvērtējuma ietvaros tiek ņemti vērā iedzīvotāju minētie apsvērumi, izvērtējot paredzētās darbības ietekmi uz aizsargājamām dabas vērtībām, hidroloģisko un hidroģeoloģisko režīmu, kā arī trokšņa un putekļu emisijām.

Saskaņā ar VSIA “Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas” centrs (turpmāk – LVĢMC) Zemes dziļu informācijas sistēmā³ pieejamo informāciju Atradnei tuvākā apkārtnē atrodas derīgo izrakteņu atradne “Apiņi” (skat. 4. attēlu, 3. tabulu).

4. attēls. Apkārtnes atradnes

3. tabula.

Informācija par atradnes “Ciemgaļi” apkārtnē esošajām atradnēm.

N r. p. k.	Atradne/ieguvējs	Attālums*	Platība (ha)	Limits	Atļaujas derīguma termiņš	Smilts-grants un smilts tūkst.m ³	Atlikušie krājumi no limita smilts-grants un smilts, tūkst.m ³	ISI/IVN/ TN
1.	“Birzgaļi”*** Fiziska persona	0	25,67	-	-	373,41/1352,69	373,41/1352,69	
2.	“Apiņi” Ziemeļaustrumu iecirknis SIA “LIMBAŽU CEĻI”	130 m	4,98	11.02.2014.- 05.01.2034.	19.08.2014.- 05.01.2034.	50,7/319,54	27,19/234,361	IVN pabeigts
3	“Apiņi” Dienvidaustrumu iecirknis SIA “LIMBAŽU CEĻI”	160 m	24,9	30.11.2017.- 05.01.2034.	27.12.2017.- 05.01.2034.	860,86/1110,8	735,744/1037,025	IVN pabeigts

– atradnes, kas ir iekļautas ietekmes uz vidi novērtējuma (turpmāk IVN) Ziņojuma procedūras izvērtējumā.

* aptuvenais attālums attiecībā pret atradni “Birzgaļi”

** Informācija par Atradni (t.sk. akceptētajiem krājumiem 25,67 ha platībā) uz ietekmes sākotnējā izvērtējuma veikšanas brīdi.

Vērtējot un summējot atradņu platības tuvākā apkārtnē, secināms, ka kopējā atradņu platība kopā ar paredzēto darbību ir ~ 55,56 ha (atradne “Birzgaļi” un atradne “Apiņi”). Atradnes “Apiņi” Ziemeļaustrumu un Dienvidaustrumu iecirkņos (kopējā atradnes platība ~ 29,88 ha) 2017. gadā tika veikta IVN procedūra, kuras rezultātā Vides pārraudzības valsts birojs 21.08.2017. sniedza atzinumu Nr. 14 par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu plānotajai smilts-grants un smilts ieguves paplašināšanai derīgo izrakteņu atradnē “Apiņi” Pārgaujas novada Straupes pagastā (turpmāk – IVN Atzinums). Ņemot vērā minēto, kopīgajās platībās atradne “Apiņi” netiek skaitīta. Atbilstoši LVĢMC Derīgo izrakteņu krājumu akceptēšanas komisijas 15.05.2023. sēdes protokolam Nr. 41 Atradnē ir akceptēti smilts-grants un smilts krājumi 25,667 ha platībā. Tomēr iesniegums ir iesniegts derīgo izrakteņu iegūšanai mazākā

³ <https://videscentrs.lv/gmc.lv/iebuve/zemes-dzilu-informacijas-sistema> (dati skatīti 19.08.2024.)

platībā, proti, 23,379 ha, līdz ar to Dienests sākotnējā izvērtējuma procesa ietvaros vērtē paredzēto darbību 23,379 ha platībā. Tādējādi, vērtējot pēc kopējās platības apkārtņē, veiktā un plānotā derīgo izrakteņu ieguve nepārsniedz likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 1. pielikuma 25. punktā noteikto robežvērtību 25 ha.

Derīgo izrakteņu transportēšanai no Atradnes plānota pa valsts vietējo autoceļu V127 “Dravnieki-Kaijas-Straupe-Līgatne”. Arī derīgo izrakteņu transportēšanai no atradnes “Apiņi” tiek izmantots tas pats ceļš, līdz ar to ietekmes summēsies, palielinot putekļu un trokšņa emisijas.

Paredzētās darbības izvērtēšanai ir iesniegts sabiedrības ar ierobežotu atbildību “R & D Akustika” 2024. gadā izstrādātais trokšņa izvērtējums *Smilts-grants un smilts atradnes “Birzgaļi” izstrādes trokšņa izplatīšanās prognozes pārskats Nr. 693/2024-KM2.1* (turpmāk – trokšņa izvērtējums). Saskaņā ar trokšņa izvērtējumu darba dienās no 8:00-18:00 gadā plānots izstrādāt ~ 127 000 m³ derīgā materiāla, ko paredzēts izvest veicot ~ 16 reusus dienā. Transportēšanas troksnis no atradnes “Apiņi” ir iekļauts kopējās ietekmēs. Trokšņa modelēšana tika veikta 4 situācijās:

1. Esošā situācija, bez prognozējamās atradnes, trokšņa vērtējums tuvēja apkārtņē, ko veido vietējās nozīmes ceļš V127. Tiek veidots apkārtnes 3D matemātiskais modelis un modelēta satiksmes radītā trokšņa izplatīšanās.
2. Trokšņa izplatīšanās modelēšana plānotai atradnei “Birzgaļi”, darbībai, ar tās būtiskākajiem trokšņa avotiem, neskaitot iegūtā materiāla izvešanas transportu (skat. 5. att.).
3. Esošā vietējās nozīmes ceļa V127 satiksmei (Situācija1) kopā ar atradnes iegūtā materiāla izvešanas transportu (skat. 5. att.).
4. Esošais satiksmes un kopējais atradnes darbības (rūpnieciskie avoti un iegūtā materiāla izvešanas transports) radītais troksnis (rezultāti tikai 4. tabulā).

4.tabula

Trokšņa rādītāja L_{diena} aprēķinātās vērtības

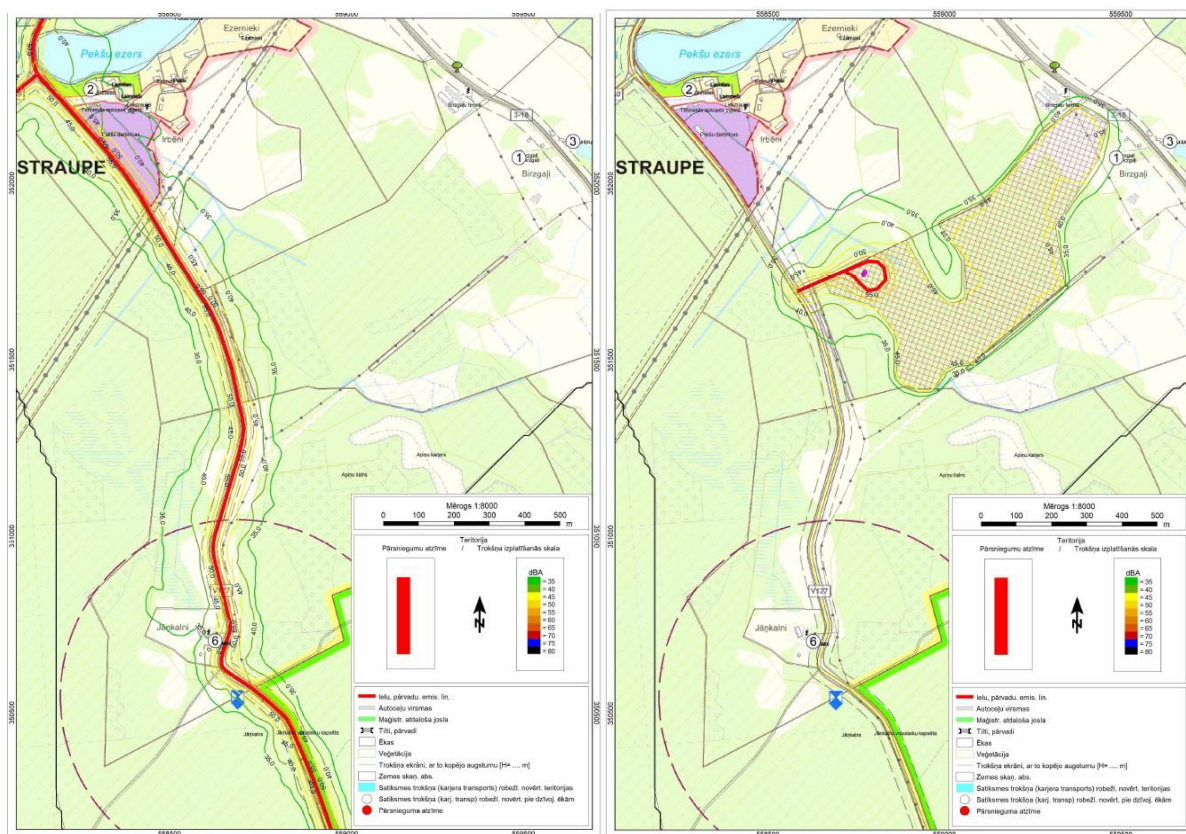
Teritoriju raksturojošo aprēķinu punktu nr. apzīmējumi kartē.	Dzīvojamās apbūves teritoriju raksturojošie aprēķinu punktu apzīmējumi.	Aprēķinu punkta augstums virs teritorijas, m.	1. Situācija - (Esošā - satiksmes troksnis) bez rūpn. objekta	2. Situācija - (Tikai Objekts - Rūpniec. troksnis).	3. Situācija - (satiksmes troksnis) ar rūpn. objekta satiksmes trokšņa ietekmi.	4. Situācija - (satiksmes trokšņa un rūpnieciskā objekta trokšņa summa.	Vides ilgtermiņa trokšņa rādītāja LR MK Nr. 016 robežlielumi, Ldiena, dBA	Vides trokšņa rādītāja Ldiena līmeņa atšķirība pret LR MK normatīvām robežvērtībām, dB - zem robežvērtības + virs robežvērtības,			
			Vides ilgtermiņa trokšņa rādītāja līmenis, Ldiena, dBA,				Rūpniecisko objektu troksnis	Satiksmes troksnis	1. Situācija - (Esošā - satiksmes troksnis) bez objekta.	2. Situācija - (Tikai Objekts - Rūpniec. troksnis).	3. Situācija - (satiksmes vides trokšņi) kopā.
1	"Birzgali", Straupes pag.	1,5	14,0	36,0	16,9	36,1	55	65	-51	-19	-29
2	"Birztaļas", Lielstraupe.		36,4	12,4	39,3	39,3	55	65	-29	-43	-26
3	"Jaunbirzgali", Straupes		11,2	17,5	14,2	19,2	55	65	-54	-38	-46
4	"Siliņi", Straupes pag.		49,7	-19,1	52,7	52,7	55	65	-15	-74	-12
5	"Vanadzīni", Straupes		31,4	-22,0	34,4	34,4	55	65	-34	-77	-31
6	Jānkalni, Straupes pag.		43,9	15,4	46,9	46,9	55	65	-21	-40	-18
58 Rūpniecisko objektu vides trokšņa robežlieluma pārsnieguma atzīme .							70	Satiksmes vides trokšņa robežlieluma pārsnieguma atzīme .			

Trokšņa izvērtējumā sniegts šāds aprēķināto trokšņa rādītāju novērtējums:

- [1] Atradnes „Birzgaļi” derīgo izrakteņu – smilts ieguves procesa, darbības radītais ilgtermiņa trokšņa rādītājs L_{diena} tuvējo dzīvojamo māju apbūves teritorijās nepārsniedz MK 07.01.2014. noteikumos Nr. 16 “Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība” (turpmāk – MK noteikumi Nr. 16) noteiktos trokšņa robežlielumus. Pat pie vistuvākajām jutīgajām savrupmājām Birzgaļi un Jaunbirzgaļi, aprēķinu kontrolpunkti - 1., 3., atradnes izstrādes radītais trokšņa līmenis ir 19 un 38 dB zem MK Nr.016 noteiktajiem trokšņa robežlielumiem savrupmāju vai viensētu apbūves teritorijām.
- [2] Salīdzinot esošo (fona, esošā trokšņa situācija) trokšņa modelēšanas 1.situāciju, ar plānotās darbības trokšņa modelēšanas 3. situāciju, materiāla transportēšana, varam secināt, ka atradnes izstrādes transports kopā ar esošo ceļu V127, V280 un V285 satiksmes transportu nerada trokšņa līmeņa pārsniegumu tuvējo apbūvju teritorijās (trokšņa līmenis ir (12 - 46)

dB zem MK noteikumos Nr. 16 noteiktajiem trokšņa robežlielumiem savrupmāju vai viensētu apbūves teritorijām.

- [3] Atradnes izstrādes procesa iekārtu darbības radītais trokšņa līmenis (2. situācija) tuvējā individuālo dzīvojamo māju apbūves teritorijās ir krietni (19 dB - 77 dB) zem MK noteikumos Nr. 16 noteiktajiem trokšņa robežlielumiem savrupmāju vai viensētu apbūves teritorijām. Īslaicīgā periodā, stunda, diena vai vairākas dienas (piem., ekskavatora brīdinājuma signāls) ir ļabi identificējams, taču tas nenozīmē, ka ilgtermiņā (L_{diena} , ilgtermiņa trokšņa rādītājs) pieļaujamais trokšņa robežlielums attiecīgajā teritorijā var tikt pārsniegts.
- [4] Saskaņā ar MK noteikumu Nr.16 pēdējo 03.11.2023. redakciju, ir palielināta pieļaujamā satiksmes radītā trokšņa līmeņa robežvērtība nakts periodā no 45 dB uz 55 dB, vakara periodā no 50 dB uz 60 dB un dienas periodā no 55 dB uz 65 dB. Citiem, rūpnieciskā rakstura trokšņa avotiem, pieļaujamā trokšņa robežvērtība palikusi nemainīga un ir par 10 dB zemāka, kā ceļu satiksmei. Uz modelēšanas brīdi – 01.02.2024. nav izstrādāta metodika vai uzrādīta kāda konkrēta robežvērtība, abu (ceļu satiksme un rūpniecisko objektu) kopēji radītā trokšņa līmenim. Tādēļ, šī iemesla dēļ, nav iespējams novērtēt summāro ceļu satiksmes un atradnes darbības radīto trokšņa līmeni.
- [5] Modelēšana veikta pie maksimālā ieguves un transportēšanas režīma katrā no maršrutiem. Reāli atradnes izstrāde notiks pie mazāka ieguves apjoma un materiāla transportēšanai abi maršruti tiks lietoti pamīšus, tātad reālais atradnes izstrādes transporta radītais trokšnis būs tikai mazāks.

5.attēls. Trokšņa rādītāji 2. un 3. situācijas izplāšanās kartes.

Dienests norāda, ka derīgo izrakteņu ieguvu atradnē jāplāno tādā veidā, kas neradītu trokšņu normatīvu pārsniegumus tuvākajās māsaimniecībās. Derīgo izrakteņu ieguvei un apstrādei jāizmanto tehnika un iekārtas, kas atbilst MK 23.04.2002. noteikumu Nr. 163 "Par trokšņa emisiju no iekārtām, kuras izmanto ārpus telpām" prasībām, un darbības laikā jānodrošina, lai trokšņa līmenis nepārsniedz noteiktos (pieļaujamos) vides trokšņa robežlielumus, kas noteikti MK noteikumu Nr. 16 2. pielikumā.

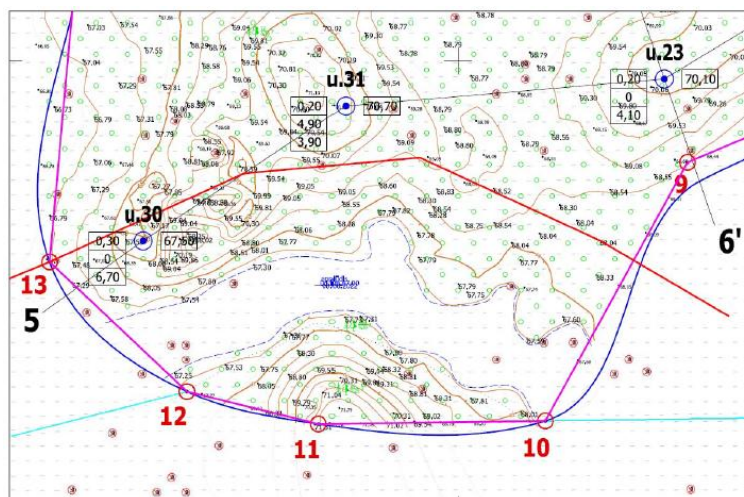
Trokšņa emisijas no blakus esošās atradnes "Apiņi" tika vērtētas IVN Atzinumā. Atbilstoši IVN Atzinumam dzīvojamā māja "Jāņkalni" atradīsies zonā, kur atkarībā no izstrādājamās atradnes "Apiņi" daļas, dienas trokšņa vērtība $L_{diēna}$ prognozēta diapazonā no 53 līdz 55 dB(A), savukārt pie attālāko viensētu dzīvojamām mājām dienas trokšņa vērtība $L_{diēna}$ maksimāli prognozēta 39-48 dB(A), kas nepārsniedz MK noteikumos Nr. 16 noteiktās vērtības. Izskatot trokšņu izvērtējumu, Dienests nevar piekrist trokšņu izvērtējuma secinājumiem, jo, lai arī transportēšanas troksnis no atradnes "Apiņi" ir iekļauts kopējās ietekmēs, izvērtējumā summārajās ietekmēs nav ņemts vērā atradnes "Apiņi" radītais rūpnieciskais troksnis. Saskaņā ar Dienestā pieejamo informāciju atradnē "Apiņi" arī tiek veikta derīgā materiāla drupināšana un sijāšana. Ņemot vērā minēto, līdz ar derīgo izrakteņu ieguves uzsākšanu atradnē, apkārtnē palielināsies summārais trokšņa līmenis. Dienests secina, ka paredzētie trokšņa mazināšanas pasākumi var būt nepietiekami un tos jāaktualizē atbilstoši aktuālai situācijai.

Ņemot vērā iepriekš minēto, Dienesta ieskatā ir veicams papildus trokšņu izvērtējums, ņemot vērā trokšņa emisijas gan no Atradnes, gan atradnes "Apiņi" rūpnieciskās darbības. Aktuāls trokšņu izvērtējums veicams uz derīgo izrakteņu ieguves projekta izstrādi, lai tajā paredzētu visus nepieciešamos trokšņu mazināšanas pasākumus derīgo izrakteņu ieguves projektā. Papildus derīgo izrakteņu ieguves projektā jāiestrādā, ka argumentētu sūdzību saņemšanas gadījumā par paredzētās darbības radīto troksni dzīvojamo māju teritorijās, pie paredzētās darbības trokšņa ietekmei visvairāk pakļautajām fasādēm veicami mērījumi MK noteikumu Nr. 16 paredzētajā kārtībā un atkarībā no to rezultātiem lemjams par papildus pasākumu, t.sk. par paredzētās darbības nosacījumu un ierobežojumu nepieciešamību. Pēc papildus pasākumu realizācijas (ja tādi bijuši nepieciešami) jāveic atkārtoti trokšņa mērījumi. Visi trokšņa mērījumu rezultāti iesniedzami Dienestā un pašvaldībā, bet trokšņa pārsnieguma gadījumā arī pasākumu plāns, ar kuru tiks nodrošināta robežlielumu ievērošana.

Saskaņā ar VSIA "Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi" Meliorācijas kadastra informācijas sistēmu⁴ atradnes teritorijā neatrodas meliorācijas būves.

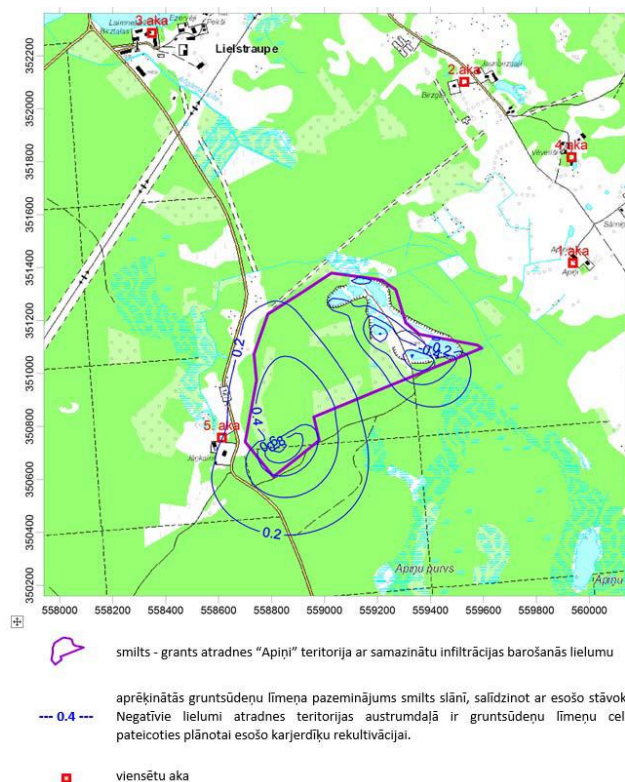
Iesniegumam kā viens no pielikumiem ir pievienots SIA "Geolite" izstrādātais Atzinums par derīgo izrakteņu ieguves ietekmi uz teritorijas hidroloģiskajiem, hidrogeoloģiskajiem un hidromelioratīvajiem apstākļiem (turpmāk – Hidrologa atzinums). Atbilstoši Hidrologa atzinumam lauka darbu laikā Atradnes teritorijā ierīkotajās izstrādnēs piemēritais gruntsūdens līmenis iegul 0,1–12,5 m dziļumā no zemes virsmas jeb uz absolūtajām augstuma atzīmēm +59,10 līdz +82,30 m LAS. Vidēji aritmētiskais gruntsūdens līmenis atradnes teritorijā ir +70,26 m LAS (aprēķinos izmantojot izstrādņu datus). Gruntsūdens plūsmas virziens kopumā reljefa krituma virzienā, kas ir dienvidrietumu virzienā, bet lokāli arī paslāņa krituma virzienā. Gruntsūdens piemērišanas periodā teritorijā valdīja hidroloģiskie un meteoroloģiskie apstākļi, kas pielīdzināmi normāla gruntsūdens līmeņa periodam, līdz ar to secināms, ka piemēritais gruntsūdens līmenis atbilst gada vidējam un visbiežāk novērojamajam gruntsūdens līmenim šajā teritorijā. Derīgo izrakteņu ieguves rezultātā veidotais dīķis būs izolēts no apkārtnes ūdensobjektiem – grāvjiem. Gruntsūdens līmeņa pazemināšana, to novadot vai atsūknējot ārpus karjera, nav paredzēta. Gruntsūdeņu un virsūdeņu aizplūšana no ieguves vietas pa hidroloģiskiem vai meliorācijas elementiem netiek projektēta. Ūdens notece no ar zemes sūkni iegūtā materiāla notiks tikai atradnes dīķa virzienā. Tādējādi apkārtnes hidroloģiskais režīms netiek ietekmēts. Hidrologa atzinumā norādīts, lai neveidotu kumulatīvu efektu ar smilts-grants un smilts atradnes "Apiņi" hidroloģisko režīmu, ieteicams ieguves laukuma kontūru veidot tā, lai ieguves laukums nesniedzas līdz applūdušajai teritorijai atradnes "Birzgaļi" DR stūrī (skat. 6. att.).

⁴ <https://www.melioracija.lv/?loc=559202;351796;12> (dati skatīti 19.08.2024.)

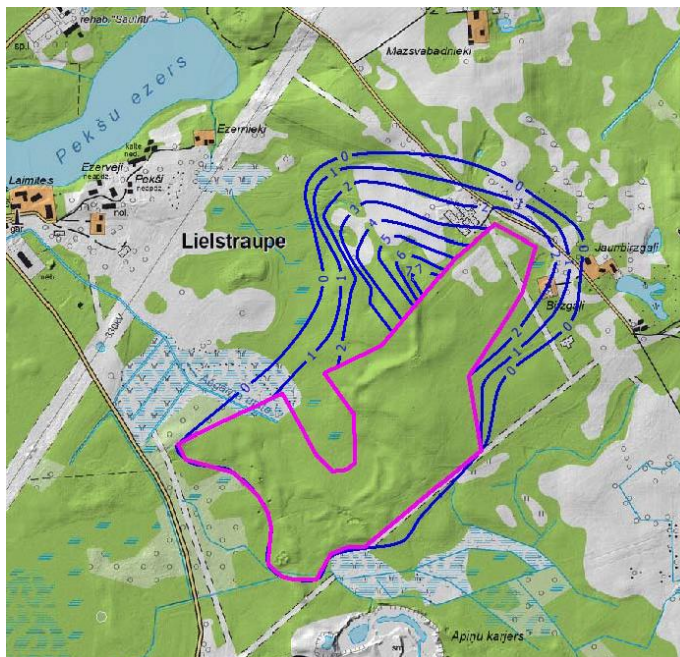
6. attēls. Ieteicamā ieguves laukuma robeža atradnes DR malā.

Tiek projektēts, ka pilnīgas izstrādes rezultātā ieguves laukuma centrālajā un ZA daļā ūdenstilpe neveidosies, jo virsūdeņiem un gruntsūdeņiem būs iespēja noplūst pa ūdensnecaurlaidīgo iežu paslāņa virsmu DR virzienā, ka rezultātā radīsies ietekme uz atradnes centrālās un ZA daļas teritorijas un tuvējās apkārtnes hidroģeoloģisko režīmu. Starp atradnēm “Birzgaļi” un “Apiņi” atrodas zona, kur nav izplatīti derīgie izrakteņi un ģeoloģisko griezumumu veido ūdens necaurlaidīgi nogulumieži. Atradnē “Apiņi” vietā, kur tā atrodas vistuvāk nekustamajam īpašumam “Birzgaļi” jau ir izveidots karjerdīķis, kurā ūdens līmenis nostājies un, ņemot vērā, ka atradnē “Apiņi” mākslīga gruntsūdens līmeņa pazemināšana nav paredzēta, var secināt, ieguves darbu atradnē “Apiņi” ietekme uz hidroģeoloģisko režīmu jau ir iestājusies. Atbilstoši pārskatam *Atradnes “Apiņi” izstrādes ietekmes novērtējums uz hidroģeoloģiskajiem apstākļiem* (I. Levins, 2017. gads) ir redzams, ka maksimāli iespējamais gruntsūdens līmeņa pazeminājums ārpus atradnes “Apiņi” robežām ir 0,6 m, kas ir mazāks, kā vidēji gadā novērojamās dabiskās sezonālās gruntsūdens līmeņa svārstības. Hidrologa atzinumā pievienots arī grafiskais attēls ar tuvāko māju ūdens ņemšanas vietām atradnes “Apiņi” apkārtnē (skat. 7. att.).

7. attēls Atradnei “Apiņi” tuvākās ūdens ņemšanas vietas

Veicot kompleksu ģeoloģisko apstākļu, ģeoloģiskā griezuma un virsmu modeļu analīzi ir iespējams noteikt, ka izstrādes rezultātā gruntsūdens līmenis kritīsies ieguves laukuma A, ZA pusē, bet ieguves laukuma lejasdaļā tā R, DR pusē pakāpeniski veidojoties ūdenstilpei, gruntsūdens līmenis ap karjerdiķa robežām izlīdzināsies un kopumā tas nelielā mērā celsies. Ņemot vērā ka atradņu “Apiņi” un “Birzgaļi” ieguves laukumi nebūs hidroloģiski saistīti, netiek prognozēts, ka plānotie ieguves darbi atradnē “Birzgaļi” ietekmēs vai izmainīs esošo situāciju atradnes “Apiņi” ieguves laukumu teritorijās. Aprēķinātais gruntsūdens līmeņa pazeminājums un tā maksimāli izplatība attēlota 8. attēlā.

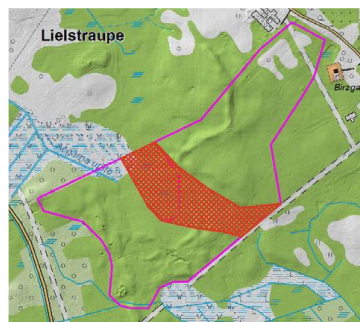

8. attēls. Maksimāli iespējamais gruntsūdens līmeņa pazeminājums (metros) un tā maksimāli izplatība

Pēc hidroģeoloģisko apstākļu analīzes var noteikt, ka maksimālas izstrādes gadījumā vienīgā ūdens ņemšanas vieta, līdz kurai sniedzas grunts ūdens depresijas zona, ir viensēta “Birzgaļi”, kur maksimālas izstrādes gadījumā sagaidāms gruntsūdens līmeņa kritums par 2 metriem.

Hidrologa atzinumā sniegti šādi secinājumi un ieteikumi:

- [1] Veicot kompleksu ģeoloģisko apstākļu, ģeoloģiskā griezuma un virsmu modeļu analīzi tika noteikts, ka maksimālais gruntsūdens līmeņa pazeminājums pie maksimālas izstrādes atradnes ZA daļā var sasniegt 7 m. Maksimālais iespējamais gruntsūdens līmeņa pazeminājuma depresijas attālums ir 373, kas pilnīgas maksimālas izstrādes gadījumā var vaidoties Z, ZR virzienā no ieguves laukuma ZA malas.
- [2] Lai nodrošinātu šajā atzinumā aprakstīto, darbības veicējam ir aizliegts jebkāda veidā pazemināt gruntsūdens līmeni atradnes teritorijā. Aizliegta gruntsūdens atsūkņošana un/vai novadīšana ārpus atradnes teritorijas.
- [3] Kā tālāk tiek secināts, kā šajā atzinumā aprakstītā izstrādes darbu potenciālā ietekmē ir par lielu, vai ir šķērslis plānoto darbu pieļaujamībai, tad var apsvērt plānotās darbības izmaiņas, ieguves laukumu sadalot 2 atsevišķās daļās pa vidu atstājot neizstrādātu atradnes laukuma daļu 10-50 platā joslā, kas šķērso atradnes laukuma pa tās vidu virzienā no ZR uz DA. Šāds risinājums nepieļautu ūdeņu noteci uz karjerdiķi ieguves laukuma lejasdaļā un ļoti ievērojami samazinātu gruntsūdens līmeņu pazemināšanos ap atradnes laukuma ZA pusi. Izstrādājot projektu var panākt pat tādu risinājumu, ka gruntsūdens pazeminājums neveidojas, bet šāds risinājums saistīts ar derīgo izrakteņu zudumiem (skat. 9.att.)

9. attēls. Potenciālās ieguves vietas atdalošās neizstrādātās zonas novietojums.

- [4] Ieguves laukuma daļā, kur sagaidāmā lielākā gruntsūdens līmeņa krišanās un depresijas veidošanās, gruntsūdens līmenis jau pirms izstrādes iegul dziļi – 7 līdz 12 m dziļumā no zemes virsmas, līdz ar to secināms, ka gadījumā, ja tiek veikta maksimāla izstrāde un gruntsūdens līmenis tiek pazemināts ieguves laukumā un ap to, pazemināšanās neradīs ietekmi uz virszemes mitruma apstākļiem tai skaitā augu un dzīvnieku dzīvotnēm depresijas izplatības zonā, jo jau šobrīd šajā zonā gruntsūdens iegul dziļu un nav saistīts ar virszemes mitruma apstākļiem.

IVN Atzinumā sniegta informācija arī par atradnes “Apiņi” darbības ietekmi uz hidroloģisko un hidroģeoloģisko režīmu. Atbilstoši IVN Atzinumam jūtamas izmaiņas – gruntsūdeņu līmeņu pazeminājums (~0,2-1 m) ir sagaidāmas tikai pašā karjerā un tā tiešā tuvumā. Gruntsūdeņu līmeņu pazeminājums apkārtējo viensētu ūdens ņemšanas vietās netiek prognozēts, izņemot tuvāko viensētu “Jāņkalni”, kur gruntsūdeņu līmenis var pazemināties par ~ 0,3 m (skat. 7. att.). Salīdzinot atradni “Apiņi” un “Birzgaļi” depresijas piltuvju izplatību, redzams, ka atradnes “Birzgaļi” darbības rezultātā depresijas piltuve ir vērsta Z, ZA virzienā, savukārt atradnes “Apiņi” depresijas piltuve ir vairāk orientēta D, DA virzienā (skat. 7. un 8. att.).

Atbilstoši Hidrologa atzinumam maksimālais iespējamais gruntsūdens līmeņa pazeminājuma depresijas attālums ir 373 m. Minētajā zonā atrodas ieguvēja apsaimniekojamais īpašums “Birzgaļi” (~ 65 m), kur gruntsūdens līmeņa iespējamais pazeminājums ir ~ 2 m, un viensēta “Jaunbirzgaļi” (~ 130 m), kur gruntsūdens līmeņa pazeminājums paredzēts minimāls. Lai arī paredzētās darbības vietā nav paredzēta gruntsūdeņu pazemināšana, tomēr arī tādas derīgo izrakteņu ieguves laikā ir novērojamas gruntsūdeņu svārstības. Ņemot vērā, ka Atradnes teritorijai tuvākā viensēta “Birzgaļi” un “Jaunbirzgaļi” atrodas attiecīgi 65 m un 130 m attālumā un saņemtās apkārtējo iedzīvotāju sūdzības, derīgo izrakteņu ieguves projektā jāparedz pasākumi, kas tiks īstenoti, ja tuvākajās māsaimniecības ūdensapgādes avotā pazemināsies gruntsūdens līmenis vai pasliktināsies tā kvalitāte, kā arī projekts izstrādājams atbilstoši Hidrologa atzinumā norādītajiem ieteikumiem.

Paredzētās darbības īstenošanas rezultātā tiks radītas putekļu emisijas gaisā no derīgo izrakteņu ieguves, apstrādes, uzglabāšanas un transportēšanas. Ņemot vērā, ka arī atradnē “Apiņi” notiek derīgā materiāla drupināšana un sijāšana, ietekmes uz gaisa kvalitāti paredzamas līdzīgas. Saskaņā ar IVN Atzinumu MK noteikumos Nr.1290 “Noteikumi par gaisa kvalitāti” noteiktie gaisa kvalitātes robežlielumi cilvēka veselības aizsardzībai atradnei “Apiņi” tuvāko dzīvojamo māju teritorijās (tuvākā dzīvojamā māja ~ 38 m attālumā) un to apkārtnē pašlaik netiek pārsniegti.

Tomēr, ņemot vērā, ka paredzētā darbība summēsies ar atradnes “Apiņi” esošo darbību, Dienests ir izvērtējis līdzīgas darbības 2023. gada ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu (turpmāk – Ziņojums) derīgo izrakteņu ieguvei atradnē “Jaunjurģeļi”, kur vērtēta derīgā materiāla ieguve, apstrāde (sijāšana un drupināšana) un transportēšana kopsummā ar atradnes “Jaunjurģeļi” tuvumā esošajām atradnēm. MK noteikumu Nr. 1290 “Noteikumi par gaisa kvalitāti” (turpmāk – MK noteikumi Nr. 1290) 11. pielikuma 1. punktam:

Atbilstību cilvēku veselības aizsardzībai paredzētiem robežlielumiem nepārbauda šādās vietās: 1.1. jebkurā vietā, kas atrodas teritorijā, kura sabiedrības pārstāvjiem nav pieejama un kur nav pastāvīgu dzīvesvietu;

1.2. rūpnīcu teritorijās vai rūpnieciskajās iekārtās, uz kurām attiecas visi darba drošības un veselības aizsardzības noteikumi;

1.3. uz ceļu brauktuvēm un brauktuļu starpjoslās, izņemot vietas, kur paredzēta gājēju piekļuve starpjoslām.

Atbilstoši Ziņojuma gaisa kvalitātes novērtējumam vislielākās putekļu daļiņu koncentrācijas ir tieši atradņu teritorijā, kur atbilstība MK noteikumos Nr. 1290 noteiktajiem gaisa kvalitātes robežlielumiem netiek vērtēta. Saskaņā ar Ziņojumu derīgo izrakteņu ieguves atradnē “Jaunjurģeļi” darbības ietekme uz gaisa kvalitāti pie tuvākās dzīvojamās ēkas (30 m attālumā) uzskatāma par nebūtisku. Atbilstoši gaisa piesārņojošo vielu izkliedes modelēšanas rezultātiem emisiju samazināšanas pasākumi nav nepieciešami, jo netiek pārsniegti MK noteikumu Nr. 1290 noteiktie gaisa kvalitātes rādītāji.

Saskaņā ar Teritorijas plānojuma Straupes pagasta funkcionālo zonējuma karti Norises vietai pieguļošo teritoriju veido galvenokārt mežu teritorijas (ar mežiem un izcirtumiem), kā arī lauksaimniecības zeme. Apkārtnē atrodošie meži var kalpot par aizsargbarjeru un absorbēt gan emisijas gaisā. Papildus norādāms, ka atbilstoši iesniegumam derīgo izrakteņu ieguves projektā plānoti pasākumi ietekmes uz apkārtējo vidi mazināšanai (piemēram, gar Atradnes perimetru, tiks izvietots segkārtas valnis). Ņemot vērā minēto, arī no derīgo izrakteņu ieguves un apstrādes Atradnē gaisa kvalitātes pārsniegumi netiek prognozēti. Dienesta ieskatā putekļu emisiju ietekmes ir lokālas un pārvaldāmas, izvirzot atbilstošus nosacījumus tehniskajos noteikumos.

Saskaņā ar Dabas aizsardzības pārvaldes dabas datu pārvaldības sistēmu “OZOLS”⁵ (turpmāk – DDPS “OZOLS”) paredzētās darbības atrodas Gaujas nacionālā parka (turpmāk – GNP) ainavu aizsardzības zonā, kā arī īpašumā atrodas Eiropas Savienības nozīmes īpaši aizsargājams biotops – *Lakstaugiem bagāti egļu meži 9050*, kā arī ir norādes par īpaši aizsargājamo putnu sugu iespējamu un ticamu ligzdošanu (dzērves *Grus grus*, pelēkās dzilnas *Pinus canus*, melnās dzilnas *Dryocopus martius*), kas noteiktas MK 14.11.2000. noteikumu Nr. 396 “Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu” 1. pielikumā.

Saskaņā ar MK 02.05.2012. noteikumu Nr. 317 “Gaujas nacionālā parka individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi” (turpmāk – MK noteikumi Nr. 317) 39.1. apakšpunktu, ainavu aizsardzības zonā aizliegts ierīkot derīgo izrakteņu ieguves vietas vietējās pašvaldības teritorijas plānojumā noteiktajās ainaviski vērtīgajās teritorijās (izņemot esošo derīgo izrakteņu ieguves vietu paplašināšanu). Atbilstoši Teritorijas plānojuma grafiskajai daļai paredzētās darbības vietā un tās tuvumā nav noteiktas ainaviski vērtīgās teritorijas.

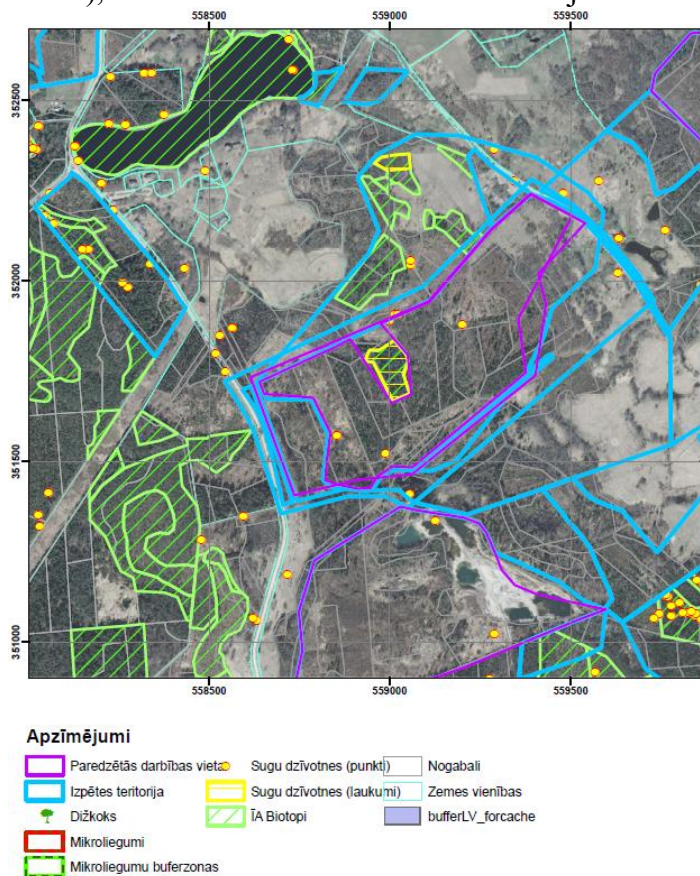
Iesniegumam pievienots sertificēta sugu un biotopu aizsardzības jomas ekspertes Egītas Grolles 01.08.2024. atzinums Nr. 45/24 (turpmāk – Eksperta atzinums Nr. 1), kurā izvērtētā sugu grupa *vaskulārie augi* un biotopu grupas *zālāji* un *meži* un *viršāji*.

Saskaņā ar Eksperta atzinumu Nr. 1 derīgo izrakteņu ieguves ietekmes zonā, kurā iespējamās hidroloģisko apstākļu izmaiņas, atrodas četri aizsargājami biotopi *Veci vai dabiski boreāli meži*, *Lakstaugiem bagāti egļu meži*, *Veci jaukti platlapju meži* un *Aluviāli meži (aluviāli krastmalu un palieņu meži)* (skat. 10. att. par informāciju no DDPS “OZOLS”). No tiem būtiska ietekme var veidoties uz biotopu *Lakstaugiem bagāti egļu meži* un *Aluviāli meži (aluviāli krastmalu un palieņu meži)* un vērā ņemama nelabvēlīga ietekme var veidoties uz biotopu *Veci jaukti platlapju meži*. Nosusināšana var nelabvēlīgi ietekmēt tuvumā esošo īpaši aizsargājamo vaskulāro augu sugu – Fuksa dzegužpirkstītes *Dactylorhiza fuchsii* un lakša *Allium ursinum* atradnes, veidojot būtisku nelabvēlīgu ietekmi uz augu sugām. Papildus norādīts, ka darbības vietā atrodas divu aizsargājamās augu sugas – naktsvijoles *Platanthera spp.* atradnes (11-20 eksemplāri). Veicot derīgo izrakteņu ieguvī, augi tiks mehāniski iznīcināti, veidojot būtisku nelabvēlīgu ietekmi uz augu sugām.

⁵ <https://ozols.gov.lv/ozols/> (dati skatīti 28.05.2024.)

Eksperta atzinumā Nr. 1 ir sniegti šādi negatīvo ietekmju uz biotopiem mazinošie pasākumi:

- [1] Rekomendējams derīgo izrakteņu ieguvu veikt pakāpeniski, izvairoties vai pēc iespējas samazinot hidroloģisko apstākļu izmaiņu skarto platību. Aizsargājamo biotopu un aizsargājamo augu sugu dzīvotņu platībā pieļaujamas īslaicīgas hidroloģisko apstākļu izmaiņas, kas nepārsniedz dabisko sezonālo svārstību amplitūdu, kā arī derīgo izrakteņu ieguve nedrīkst ietekmēt avotu un virszemes ūdensteču (strauteņu) darbību.
- [2] Ieteicama vismaz 30 m platas buferzonas saglabāšana gar biotopa *Lakstaugiem bagāti egļu meži* robežām, kurā tiek saglabāta meža zeme, novēršot ārējo vides apstākļu pastiprinātu ietekmi uz biotopu.
- [3] Izvērtējama iespēja derīgo izrakteņu ieguvu veikt ārpus aizsargājamo augu sugu atradnēm. Ja nav iespējams saglabāt aizsargājamo augu sugu atradnes, ieteicama augu pārstādīšana uz platību, kurā netiks veikta derīgo izrakteņu ieguve. Pasākums piemērojams tikai gadījumā, ja nav iespējama ietekmes novēršana citā veidā. Pasākums veicams atbilstošu speciālistu uzraudzībā, kas specializējušies savvaļas augu audzēšanā.
- [4] Nepieciešama veco koku inventarizācija (tai skaitā priedes, kuras apkārtmērs sasniedz ~ 2,75 cm, apsekošana), nosakot to atbilstību dižkoku kritērijiem.

10. attēls. Biotopu izplatība Atradnes teritorijā un tās apkārtnē no DDPS "OZOLS" (atbilstoši Eksperta atzinumam Nr. 1).

Iesniegumam pievienots arī sertificēta putnu eksperta Arņa Zacmaņa 25.07.2024. atzinumu Nr. AZ 2024/2 *Par plānotās darbības atradnē "Birzgaļi", Straupes pagastā, Cēsu novadā, ietekmi uz ornitofaunu* (turpmāk – Eksperta atzinums Nr. 2), kurā izvērtētā sugu grupa putni. Atbilstoši Eksperta atzinumam Nr. 2 Norises vietā netika konstatēta īpaši aizsargājamo putnu ligzdošana, lai gan atsevišķi ligzdošanas gadījumi nav izslēdzami, turklāt vairākas īpaši aizsargājamās putnu sugas minētajā teritorijā un tai blakus barojas. Norises vietā dominē jaunas mežaudzes ar maz vai gandrīz nemaz lieliem kokiem ar piemērotiem dobumiem vai piemērotiem kokiem lielajām ligzdām. Putniem būtiskākās bioloģiskās vērtības ir viens vecs g.k. egļu nogabals, kā arī atsevišķas pēc mežizstrādes palikušas lielas priedes dienvidu un

ziemeļrietumu malā, mazākā mērā mitras platības D perifērijā. Dažas īpaši aizsargājamo dzeņu un dziedātājputnu sugas sastopamas netālu no paredzamās darbības vietas Z daļā gar ceļu un viensētām. Īpaši aizsargājamo sugu pūču un dzeņu prioritārie kvadrāti D un DA malas tuvumā jau ir blakus esoša aktīva derīgo izrakteņu karjera radīto traucējumu ietekmē, kurš ir tikpat tuvu un tuvāk kā plānotā darbības vieta. Arī šeit īpaši aizsargājamās sugas netika konstatētas. Kopumā paredzētās darbības ietekmi uz īpaši aizsargājamām putnu sugām tiek vērtēta kā tāda, kas nesasniedz būtiskuma sliekšni, negatīvā ietekme, ja tāda būs barošanās iespēju samazinājuma dēļ, iekļaujas dabisku svārstību ietvaros. Dažas putnu sugas, ieskaitot īpaši aizsargājamās, var būt ieguvējas plānotās darbības laikā (kaijveidīgie, tārtiņveidīgie), tomēr šāda ietekme nebūs ilgtspējīga.

Eksperta atzinumā Nr. 2 ir sniegti šādi ieteikumi:

[1] Specifiskie:

- Saglabāt kā sevišķi nozīmīgus īpaši aizsargājamām putnu sugām egļu biotopu un lielās priedes.
- Pēc derīgo izrakteņu ieguves veikt teritorijas rekultivāciju, mežaudzēs iekļaut daļu ātraudzīgas sugas kā apses, kuras agrāk kļūst piemērotas dobumu un lielo ligzdu būvēšanai – ja tas nav pretrunā ar ainavas un biotopu atjaunošanas apsvērumiem.
- Ieguves vietas tuvumā saglabāt nenosusinātas nelielās mitraines, kurās uzturas dzērves.

[2] Nespecifiskie: Lai samazinātu ietekmi uz īpaši aizsargājamo putnu un biežāk sastopamu putnu sugu ligzdošanu, sagatavošanas darbus, kā atmežošanu, veikt ārpus aktīvās putnu ligzdošanas sezonas, no 1. aprīļa – 31. augustam.

Ietekmes sākotnējā izvērtējuma procesa laikā Dienestā ir saņemta Dabas aizsardzības pārvaldes (turpmāk – DAP) 29.08.2024. vēstule Nr. 3.27/5294/2024-N. DAP minētajā vēstulē sniedz atzinumu, ka Sugu un biotopu aizsardzības likuma 14. panta pirmā un trešā daļa paredz nolūkus, kādos īpaši aizsargājamo sugu individuus atļauts iegūt vai traucēt izņēmuma gadījumā, ja nav pieņemamas alternatīvas un tas nekaitē attiecīgo populāciju labvēlīgai aizsardzībai to dabiskajā izplatības areālā. Jebkura persona arī valsts vai pašvaldības iestāde, kas lūdz piemērot izņēmumu, vēršas DAP ar iesniegumu atļaujas saņemšanai, norādot 14. panta trešajā daļā uzskaitīto informāciju. Turklāt DAP informē, ka, ja nav iespējama ietekmes novēršana uz Eksperta atzinumā Nr.1 norādītajām aizsargājamo augu sugu atradnēm, tad pirms derīgo izrakteņu ieguves ir jāvēršas DAP ar pamatojumu un iesniegumu atļaujas saņemšanai nemedījamo vai īpaši aizsargājamo sugu individu iegūšanai. Papildus tiek norādīts, ka Norises vietā 23.08.2024. ir veikta objekta apsekošana, kurā konstatēts, ka Eksperta atzinumā Nr. 1 norādītā parastā priede *Pinus sylvestris* (turpmāk – Dižkoks) ir uzskatāma par dabas pieminekli, īpaši aizsargājamo koku jeb dižkoku atbilstoši MK noteikumu 54.2. apakšpunktu un 5. pielikuma 19. punktu. Aizsargājama ir teritorija ap koku vainaga projekcijas platībā, kā arī 10 metru plata josla no tās (mērot no aizsargājamā koka vainaga projekcijas ārējās malas). DAP informē, ka Dižkoka aizsardzības teritorijā derīgo izrakteņu ieguve un citas darbības, kas varētu bojāt vai iznīcināt koku vai tā aizsardzības teritoriju nav pieļaujamas. DAP norāda, ka pirms derīgo izrakteņu ieguves uzsākšanas ir jāsaņem sertificēta kokkopja (arborista) atzinums, kurā izvērtēta derīgo izrakteņu ieguves ietekme uz Dižkoku, tostarp hidroloģiskā režīma maiņa ārpus dižkoka aizsardzības zonas, sniegti ietekmi mazinošie pasākumi, kā arī norādīts kādā attālumā no Dižkoka ir pieļaujams izvietot derīgo izrakteņu ieguves laukumu un veikt citas ar derīgo izrakteņu ieguvi saistītas darbības. Papildus DAP norāda, ja derīgo izrakteņu ieguves laikā tiek konstatēti koki, kas sasnieguši MK noteikumu Nr. 317 5.pielikumā noteikto apkārtmēru vai augstumu, tad derīgo izrakteņu ieguve jāveic tā lai uz tiem netiktu atstāta negatīva ietekme, atbilstoši MK noteikumu Nr. 317 8. nodaļas prasībām. Ietekmes izvērtēšanai uz dižkokiem pieaicināms sertificēts kokkopis (arborists).

Nemot vērā iepriekš minēto un pamatojoties uz MK 02.06.2009. noteikumu Nr. 507 “Dabas aizsardzības pārvaldes nolikums” 3.11. apakšpunktu, DAP sniedz atzinumu, ka derīgo izrakteņu ieguve Atradnes teritorijā ir pieļaujama, ja tiek ievēroti Eksperta atzinumā Nr.1 un Eksperta atzinumā Nr.2 izvirzītie nosacījumi un ietekmi mazinošie pasākumi, kā arī DAP

izvirzītie nosacījumi attiecībā uz aizsargājamo koku – parasto priedi – *Pinus sylvestris* (LKS 92 koordinātas 351955, 559131) un citiem aizsargājamajiem kokiem – dižkokiem, ja tādi teritorijā tiek konstatēti.

Ņemot vērā minēto, DAP kā kompetentā iestāde dabas aizsardzības jautājumos ir izvērtējusi paredzētās darbības ietekmi uz dabas vērtībām un tās ieskatā paredzētā darbība ir pieļaujama saskaņā ar 29.08.2024. vēstulē Nr. 3.27/5294/2024-N norādītajām prasībām. Dienests norāda, ka derīgo izrakteņu ieguves projekts izstrādājams atbilstoši minētajā vēstulē norādītajiem nosacījumiem.

Dienestā arī tika reģistrēta Valsts meža dienesta 26.02.2024. vēstule Nr. VM10.5-5/79 (saņemta pirmreizējā administratīvā procesa ietvaros), atbilstoši kurai norādīts, ka Meža valsts reģistra datu bāzē Norises vienībā nav reģistrēts neviens mikroliegums, īpaši aizsargājamais meža iecirknis, dabiskais meža biotops vai vides un dabas resursu aizsardzības aizsargjosla. DDPS “OZOLS” paredzētās darbības vietā 1. kvartāla 11. nogabalā reģistrēts īpaši aizsargājamais biotops. Valsts meža dienests norāda, ka paredzētā darbība atbilst meža apsaimniekošanu un izmantošanu reglamentējošo normatīvo aktu prasībām, un tehniskajos noteikumos būtu nepieciešams iekļaut šādas prasības:

- Pirms jebkādu būvdarbu uzsākšanas mežā nepieciešams veikt atmežošanu atbilstoši MK 18.12.2012. noteikumu Nr. 889 “Noteikumi par atmežošanas kompensācijas noteikšanas kritērijiem, aprēķināšanas un atlīdzināšanas kārtību” prasībām.
- Būvdarbu veikšanas procesā nepieļaut paliekošo koku un to sakņu bojāšanu.
- Pirms darbību veikšanas saņemt Dabas aizsardzības pārvaldes rakstisku atļauju.

Derīgo izrakteņu ieguves projekts izstrādājams atbilstoši 26.02.2024. vēstulē Nr. VM10.5-5/79 norādītajām prasībām.

Derīgo izrakteņu ieguves darbos tiks izmantota tehnika, no kuras ir iespējama degvielas un smērēļu noplūde avāriju situācijā. Ņemot vērā, ka kopumā avāriju risks ir mazs, laicīgi veicot transporta un tehnikas apskati un apkopi, kā arī faktu, ka darbības vietā ir iespējams nodrošināt absorbējošo materiālu pastāvīgu klātbūtni, ietekme visticamāk nebūs būtiski negatīva. Noplūžu gadījumos var veikt arī attiecīgos teritorijas sanācijas pasākumus, izrokot un aizvedot piesārņoto grunti.

Citu dabas resursu izmantošana ieguves darbu laikā nav paredzēta. Derīgo izrakteņu ieguves darbi nebūs tieši saistīti arī ar atkritumu rašanos. Nelielos daudzumos radītie sadzīves atkritumi vai bīstamie atkritumi, kuru rašanās ir mazticama, tiks savākti un nodoti atkritumu apsaimniekotājam, kam ir saņemta attiecīgā atkritumu apsaimniekošanas atļauja. Arī pirms ieguves darbu uzsākšanas ieguves vietas sagatavošanas darbos nostumtā virskārta un augsne tiks novietota krautnēs un izmantota rekultivācijas darbos.

Paredzētās darbības vietā ekstremālu meteoroloģisko apstākļu dēļ, vētras gadījumā, plūdu, miglas, ugunsgrēku un citu dabas katastrofu rezultātā var tikt negatīvi ietekmēta gan vide, gan iedzīvotāji, tomēr tas ir iespējams jebkurā teritorijā valstī.

Saskaņā ar Piesārņoto vietu pārvaldības informācijas sistēmu⁶ Norises vieta neatrodas potenciāli piesārņotā vai piesārņotā vietā vai tās tiešā tuvumā.

Beidzot ieguves darbu atradnē un veicot teritorijas sakārtošanu un rekultivāciju sagatavojot teritoriju izmantošanai ūdenssaimniecībā un lauksaimniecībā vai mežsaimniecībā, beigsies radītās ietekmes, bet tā kā ieguves process aizņem ilgu laika periodu, ieguves laikā radītās ietekmes ir ilgstošas.

Pamatojoties uz likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 13. panta pirmās daļas prasībām, Dienests, ņemot vērā ietekmes sākotnējā izvērtējuma rezultātus, pieņem lēmumu par paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu vai nepiemērošanu. Likuma “Par ietekme uz vidi novērtējumu” 13. panta otrā daļa nosaka, ka *ja pieņemts lēmums nepiemērot paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējumu, Valsts vides dienests izdod tehniskos noteikumus attiecībā uz katru konkrēto paredzēto darbību.* Vienlaikus atbilstoši MK

⁶ <https://pvps.vvd.gov.lv/#/territory/map> (dati skatīti 28.05.2024.)

27.01.2015. noteikumu Nr. 30 “Kārtība, kādā Valsts vides dienests izdod tehniskos noteikumus paredzētajai darbībai” (turpmāk – MK noteikumi Nr. 30) 15. punktam, ja darbībai veikts sākotnējais izvērtējums un pieņemts lēmums par ietekmes uz vidi novērtējuma nepiemērošanu, dienests septiņu darbadienu laikā pēc lēmuma pieņemšanas sagatavo tehniskos noteikumus un izsniedz tos iesniedzējam. Saskaņā ar MK noteikumu Nr. 30 24. punktu *Tehnisko noteikumu derīguma termiņš atklātai derīgo izrakteņu ieguvei ir vienāds ar derīgo izrakteņu ieguves limita darbības termiņu*. Ņemot vērā minēto, tehniskie noteikumi nevar būt izsniegti pirms derīgo izrakteņu ieguves limita saņemšanas.

Dienests 12.09.2024. ir saņēmis Iesniedzēja iesniegumus derīgo izrakteņu atradnes pasēs un derīgo izrakteņu ieguves limita saņemšanai. Iesniegumam limita saņemšanai pievienots Atradnes izvietojuma plāns un krājumu aprēķins limita laukumā 23,379 ha platībā.

MK 06.09.2011. noteikumu Nr. 696 “Zemes dzīļu izmantošanas licenču un bieži sastopamo derīgo izrakteņu ieguves atļauju izsniegšanas kārtība, kā arī publiskas personas zemes iznomāšanas kārtība zemes dzīļu izmantošanai” 3. punkts nosaka, ka *Derīgo izrakteņu atradnes pasi un derīgo izrakteņu ieguves limitu sagatavo un licenci vai atļauju izsniedz, ja centrs saskaņā ar normatīvajiem aktiem par derīgo izrakteņu ieguves kārtību ir akceptējis A vai N kategorijas derīgo izrakteņu krājumus atradnē*. No minētā izriet, ka limits tiek sagatavots derīgo izrakteņu apjomam un platībai, kādā tos ir akceptējis LVĢMC. Atbilstoši LVĢMC Derīgo izrakteņu krājumu akceptēšanas komisijas 15.05.5023. sēdes protokolam Nr. 41 Atradnē ir akceptēti N kategorijas smilts-grants un smilts krājumi 25,667 ha platībā. Ņemot vērā, ka sākotnējais izvērtējums ir veikts platībai 23,379 ha, tad, lai Dienests varētu sagatavot derīgo izrakteņu ieguves limitu krājumiem 23,379 ha platībā, nepieciešama derīgo izrakteņu krājumu pārakceptēšana minētajā platībā. Ņemot vērā minēto, Dienests tehniskos noteikumus varēs sagatavot pēc krājumu pārakceptēšanas un pasēs un limita sagatavošanas.

Secinājumi:

1. Veicot ietekmes sākotnējo izvērtējumu, Valsts vides dienests ir konstatējis, ka paredzētā darbība neatbilst likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 4. panta un 1. pielikumā noteiktajām darbībām, kurām piemērojams ietekmes uz vidi novērtējums.
2. Derīgo izrakteņu ieguve un ar šo darbību saistītā ietekme uz vidi atbilstoši likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 11. panta kritērijiem netiek klasificēta tik nozīmīga vai kompleksa, lai būtu nepieciešams piemērot ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru, tā kā tā ir vērtējama tikai kā nozīmīga lokālā mērogā, nav saistīta ar būtisku piesārņojuma risku un to nevar uzskatīt par tādu, kas var radīt negatīvu ietekmi uz apkārtējo iedzīvotāju dzīves kvalitāti, drošību un veselību. Ar atradnes rekultivāciju beigsies arī ietekmju darbība. Rekultivācijas laikā teritorijā tiks sakārtota un turpmāk lietderīgi izmantota.
3. Paredzētās darbības realizācija radīs summāras ietekmes ar blakus esošo atradni “Apiņi”, tomēr iespējamās ietekmes ir zināmas un pārvaldāmas ar nosacījumiem tehniskajos noteikumos un ieguves atļaujā.
4. Derīgo izrakteņu ieguvi Atradnē jāplāno tādā veidā, kas neradītu trokšņu normatīvu pārsniegumus tuvākajās mājāsaimniecībās. Uz derīgo izrakteņu ieguves projekta izstrādi veicams papildus trokšņu izvērtējums, ņemot vērā trokšņa emisijas gan no Atradnes, gan atradnes “Apiņi” rūpnieciskās darbības. Papildus derīgo izrakteņu ieguves projektā jāiestrādā, ka argumentētu sūdzību saņemšanas gadījumā par paredzētās darbības radīto troksni dzīvojamo māju teritorijās, pie paredzētās darbības trokšņa ietekmei visvairāk pakļautajām fasādēm veicami mērījumi MK noteikumu Nr. 16 paredzētajā kārtībā un atkarībā no to rezultātiem lemjams par papildus pasākumu, t.sk. par paredzētās darbības nosacījumu un ierobežojumu nepieciešamību. Pēc papildus pasākumu realizācijas (ja tādi bijuši nepieciešami) jāveic atkārtoti trokšņa mērījumi. Visi trokšņa mērījumu rezultāti iesniedzami Dienestā un pašvaldībā, bet trokšņa pārsnieguma gadījumā arī pasākumu plāns, ar kuru tiks nodrošināta robežlielumu ievērošana.

5. Derīgo izrakteņu ieguves projektā jāparedz pasākumi, kas tiks īstenoti, ja tuvākajās mājstaimniecības ūdensapgādes avotā pazemināsies gruntsūdens līmenis vai pasliktināsies tā kvalitāte, kā arī projekts izstrādājams atbilstoši Hidrologa atzinumā norādītajiem ieteikumiem.
6. Paredzētās darbības rezultātā tiks ietekmēta apkārtējā ainava, tā kā Atradne atrodas GNP rezervāta ainavu aizsardzības zonā, kā arī īpašumā atrodas Eiropas Savienības nozīmes īpaši aizsargājami biotops – *Lakstaugiem bagāti egļu meži*. Tomēr atbilstoši DAP 29.08.2024. vēstulē Nr. 3.27/5294/2024-N sniegtajam atzinumam paredzētā darbība ieguve ir pieļaujama, ja tiek ievēroti Eksperta atzinumā Nr.1 un Eksperta atzinumā Nr.2 izvirzītie nosacījumi un ietekmi mazinošie pasākumi, kā arī DAP izvirzītie nosacījumi attiecībā uz aizsargājamo koku – parasto priedi un citiem aizsargājamajiem kokiem – dižkokiem, ja tādi teritorijā tiek konstatēti.
7. Atbilstoši spēkā Teritorijas plānojuma kartei “Pārgaujas novada funkcionālā zonējuma karte” paredzētās darbības vietā ir noteikta Mežu teritorijas (M) un Lauksaimniecības teritorijas (L) funkcionālajā zonā. Atbilstoši TIAN 165., 403. un 429. apakšpunktam Mežu teritorijā (M) un Lauksaimniecības teritorijā (L) derīgo izrakteņu ieguve ir atļauta izmantošana.
8. Tehniskie noteikumi sagatavojami pēc derīgo izrakteņu krājumu pārakceptēšanas 23,379 ha platībā un pases un limita sagatavošanas.
9. Ietekmes uz vidi novērtējuma nepieciešamība neizriet arī no lietderības un samērīguma apsvērumiem, jo iespējamās nelabvēlīgās ietekmes ir identificējamās un pārvaldāmas, un to novēršanai vai mazināšanai ir iespējams noteikt un tehniskajos noteikumos iestrādāt atbilstīgus pasākumus.

6. Izvērtētā dokumentācija:

1. Iesniedzējas 05.08.2024. iesniegums ietekmes sākotnējam izvērtējumam (ar 11.09.2024. papildinformāciju);
2. Valsts zemes dienesta kadastra informācijas sistēmas dati: <https://www.kadastrs.lv/#result>;
3. Dabas aizsardzības pārvaldes dabas datu pārvaldības sistēmas “Ozols” informācija: <https://ozols.gov.lv/ozols/>;
4. Latvijas ģeotelpiskās informācijas aģentūras Karšu pārlūks: <https://kartes.lgia.gov.lv/karte/>;
5. *Google Earth Pro* karšu slāņi.

7. Sabiedrības informēšana:

Valsts vides dienests par pieteikto darbību ir informējis Cēsu novada pašvaldību un biedrību “Vides aizsardzības klubs”, 06.08.2024. nosūtot vēstuli Nr. 11.4/AP/8379/2024 ar informatīvo paziņojumu. Minētais paziņojums tika publicēts arī Valsts vides dienesta tīmekļa vietnē.

Pirmreizējā administratīvā procesa ietvaros Dienestā tika saņemta Cēsu novada pašvaldības 04.03.2024. vēstule Nr. 6.2-10/2024/916, kurā lūdz Dienestu Iesniedzējam veikt detalizētu hidroloģisko izpēti un analīzi, izvērtēt trokšņa summāro ietekmi uz blakus esošajām dzīvojamajām mājām no abām atradnēm, kas darbosies vienlaicīgi, kā arī no transporta plūsmas resursus pārvadājot, kā arī iekļaut atradnes “Birzgaļi” nosacījumos prasību darbības ierosinātajam organizēt sabiedrisko apspriešanu. Saskaņā ar likuma “Par zemes dzīlēm” 4. panta (5) daļas 1) punktu vietējās pašvaldības savās administratīvajās teritorijās Ministru kabineta noteiktajā kārtībā un ievērojot Valsts vides dienesta noteiktos ieguves limitus, izsniedz atļaujas bieži sastopamo derīgo izrakteņu ieguvei, izņemot šā likuma 10. panta pirmās daļas 3. punkta "a" un "b" apakšpunktā noteiktos gadījumus. Ņemot vērā minēto, Dienesta ieskatā sabiedriskā apspriešana rīkojama pirms bieži sastopamo derīgo izrakteņu ieguves atļaujas

saņemšanas, lai pašvaldība nepieciešamības gadījumā varētu atļaut izvirzīt attiecīgus nosacījumus derīgo izrakteņu ieguvei Atradnē.

Pirmreizējā administratīvā procesa ietvaros tika saņemts (04.03.2024. un 05.03.2024.) arī apkārtējo iedzīvotāju viedoklis par paredzēto darbību, kur izteikti iebildumi pret derīgo izrakteņu ieguvei Atradnē, pamatojoties uz ietekmēm uz dabas vērtībām un hidroloģisko režīmu, kā arī trokšņa un putekļu palielināšanos.

8. Administratīvā procesa dalībnieku viedokļi:

Iesniedzējas viedoklis iekļauts iesniegumā ietekmes uz vidi sākotnējam izvērtējumam.

Dabas aizsardzības pārvalde, pamatojoties uz MK 02.06.2009. noteikumu Nr. 507 "Dabas aizsardzības pārvaldes nolikums" 3.11. apakšpunktu, 29.08.2024. vēstulē Nr. 3.27/5294/2024-N sniedz atzinumu, ka derīgo izrakteņu ieguve Atradnes teritorijā ir pieļaujama, ja tiek ievēroti Eksperta atzinumā Nr.1 un Eksperta atzinumā Nr.2 izvirzītie nosacījumi un ietekmi mazinošie pasākumi, kā arī DAP izvirzītie nosacījumi attiecībā uz aizsargājamo koku – parasto priedi – *Pinus sylvestris* (LKS 92 koordinātas 351955, 559131) un citiem aizsargājamajiem kokiem – dižkokiem, ja tādi teritorijā tiek konstatēti.

Valsts meža dienests 26.02.2024. vēstulē Nr. VM10.5-5/79 (saņemta pirmreizējā administratīvā procesa ietvaros) norāda, ka paredzētā darbība atbilst meža apsaimniekošanu un izmantošanu reglamentējošo normatīvo aktu prasībām, un norāda prasības, kas iekļaujamās tehniskajos noteikumos:

- Pirms jebkādu būvdarbu uzsākšanas mežā nepieciešams veikt atmežošanu atbilstoši MK 18.12.2012. noteikumu Nr. 889 "Noteikumi par atmežošanas kompensācijas noteikšanas kritērijiem, aprēķināšanas un atlīdzināšanas kārtību" prasībām.
- Būvdarbu veikšanas procesā nepieļaut paliekošo koku un to sakņu bojāšanu.
- Pirms darbību veikšanas saņemt Dabas aizsardzības pārvaldes rakstisku atļauju.

9. Piemērotās tiesību normas un lēmuma pieņemšanas pamatojums:

1. Administratīvā procesa likuma 5., 6., 7., 8., 9., 10., 13. un 14. pants, 55. panta 1. punkts, 65. panta trešā daļa un 66. panta pirmā daļa;
2. Likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 3.² panta pirmās daļas 1), 4., 8., 11., 12., 13. pants, 2. pielikuma 2. punkta 1) apakšpunkts;
3. MK 02.05.2012. noteikumu Nr. 317 "Gaujas nacionālā parka individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi" 8. nodaļa, 5. pielikums;
4. MK 13.01.2015. noteikumu Nr. 18 "Kārtība, kādā novērtē paredzētās darbības ietekmi uz vidi un akceptē paredzēto darbību" 13. un 13.¹ punkts;
5. MK 07.01.2014. noteikumi Nr. 16 "Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība";
6. MK 23.04.2002. noteikumi Nr. 163 "Par trokšņa emisiju no iekārtām, kuras izmanto ārpus telpām";
7. MK 18.12.2012. noteikumu Nr. 889 "Noteikumi par atmežošanas kompensācijas noteikšanas kritērijiem, aprēķināšanas un atlīdzināšanas kārtību" prasībām;
8. MK 21.08.2012. noteikumu Nr. 570 "Derīgo izrakteņu ieguves kārtība" 43. punkts;
9. Pārgaujas novada Teritorijas plānojuma 2013.-2024.gadam grozījumi un TIAN 165., 403. un 429. apakšpunktam (apstiprināts ar 2019.gada 24.janvāra Pārgaujas novada domes lēmumu Nr.8 (protokols Nr.1, 9. §)) "Par Pārgaujas novada teritorijas plānojuma 2013.-2024.gadam grozījumu apstiprināšanu un Pārgaujas novada pašvaldības saistošo noteikumu Nr. 2 "Grozījumi Pārgaujas novada saistošajos noteikumos Nr.12 „Par Pārgaujas novada teritorijas plānojuma 2013.-2024.gadam Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos un Grafisko daļu”" izdošanu").

Lēmums:

Nepiemērot ietekmes novērtējuma procedūru Mirdzas Ķirses pilnvarotās personas Jāņa Ķirša ierosinātajai darbībai – derīgo izrakteņu ieguvei smilts-grants un smilts atradnē “Birzgaļi”, kas atrodas nekustamā īpašuma “Birzgaļi” (kadastra Nr. 42820070053) zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu 42820070053, Straupes pagastā, Cēsu novadā.

Šis starplēmums, ar kuru tiek atzīts, ka ietekmes novērtējums nav nepieciešams, nav atsevišķi pārsūdzams.

Atļauju pārvaldes
Piesārņojuma un resursu pārvaldes direktore

I. Plociņa

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO
PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

Ozoliņa 27892160
inese.ozolina@vvd.gov.lv